

Základní škola Sokolov, Švabinského 1702
Švabinského 1702, 356 01 Sokolov

**Školní vzdělávací program pro školní
družinu**

Školní družina při ZŠ Sokolov, Švabinského 1702, 356 01 Sokolov

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Obsah:

Charakteristika, umístění a vybavení školní družiny

Cíle školní družiny

Program výchovy a vzdělání

Plán školní družiny

Přehled zájmových činností

Personální podmínky

Ekonomické podmínky

Hygiena a bezpečnost ve školní družině

Řád školní družiny

Platnost od 1. 4. 2015, aktualizace od 9. 5. 2022.

Úprava ŠVP projednána pedagogickou radou dne 22. 6. 2022.

Školskou radou schválen dne 27. 6. 2022 a na třídních schůzkách projednán 1. 9. 2022.

Vnitřní řád nabývá účinnosti dnem 2. září 2022.

Mgr. Lenka Černá, ředitelka školy

Charakteristika, umístění a vybavení ŠD

Školní družina je součástí základní školy, její činnost slouží k odpočinku, rozvoji zájmu žáků v době po vyučování, k efektivnímu využití volného času, rozvíjení tvořivosti, vytváří podmínky pro komunikaci mezi dětmi navzájem. ŠD se nachází se v 1. patře pavilonu školní jídelny. Pro svou činnost využívá 6 místností – 4 herny ŠD, místnost tělocvičny a pracovnu. Na poschodí jsou v jedné části chodby umístěny šatny, dívčí a chlapecké toalety. Ve druhé části chodby je zabudován provazový program s dřevěnými prolézačkami, sloužící pro pohybovou aktivitu účastníků.

ŠD využívá školní bazén, školní hřiště a pro keramický kroužek školní pec.

Stravování probíhá v příjemném prostředí školní jídelny.

Pitný režim je zajišťován v jednotlivých odděleních ŠD.

Materiální podmínky jsou velmi dobré, herny jsou průběžně vybavovány novým nábytkem, pravidelně jsou dokupovány nové hry, hračky, sportovní potřeby a spotřební materiál.

Cíle ŠVP školní družiny

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy Školského zákona a navazují na cíle, stanovené školním ŠVP ZŠ.

- Rozvoj osobnosti člověka.
- Získávání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně).
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie – ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (každý má svá práva, ale i povinnosti).
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.
- Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů.
- Získání a uplatňování znalosti o životním prostředí, jeho ochrana.
- Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví.

Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které účastníci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělání.

1. Kompetence k učení: Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislosti, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů: Všimá si dění okolo, snaží se řešit situace při jejich řešení používá matematické, empirické postupy. Chápe, že vyhybat se problému, nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. Komunikativní kompetence: Ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, klade otázky, odpovědi vhodně formuluje, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými (kultivovaně).

4. Sociální a interpersonální kompetence: Samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Činnostní a občanská kompetence: Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje ke svým úkolům a povinnostem, uvědomuje si svá práva i práva druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na zdraví své a ostatních.

6. Kompetence k trávení volného času: Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i v individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku prožití volného času.

Program výchovy a vzdělání

Je inspirován kapitolou RVP pro 1. stupeň „Člověk a jeho svět“.

1. Místo, kde žijeme

Rodina: okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, posílení vztahu k rodině, výroba dárek pro členy rodiny, spolupráce s rodinou, Den matek.

Škola: vstup do školy, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole

Město: místo kde žijeme: důležitá místa ve městě, náměstí, zámeček, MÚ, historie města, pomníky, sportovní areály, úřady, nemocnice, velké podniky, továrna apod.

Sokolovsko: obce v okolí Sokolova, přírodní ráz okolí, pohoří, řeky

Naše vlast: besedy o státních svátcích a významných dnech republiky, pojem vlastenectví – národ, vysvětlení historie podle Starých pověstí českých, Praha – hlavní město a její památky, ostatní významná místa a města v ČR

Planeta Země, součást vesmíru: jednotlivé světadíly, státy, specifika a zajímavosti (práce s encyklopediemi, internetem), sluneční soustava, Slunce - význam pro život na Zemi

2. Lidé kolem nás

Soužití lidí: v rodině, v kolektivu, třídy a družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, jiná kultura – etnika, přijetí účastníků odlišné národnosti a barvy pleti

Chování mezi lidmi: pravidla slušného chování /umíme pozdravit starší, chováme se pěkně i ke spolužákům/, principy demokracie /řekni mi svůj názor - budu naslouchat, mám problém – vyslyš mě/

Vlastnictví: soukromé /neber, co není tvé, veřejné /máme společné hračky, které nerozbíjíme a společně je udržujeme v pořádku/

Právo na spravedlnost: základní lidská práva a práva dětí, související povinnosti dle výtisku Dětská práva „Vím, co smím“

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, naučit se využívat správně a účelně svůj volný čas.

4. Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, určování podle encyklopedií, ochrana přírody, výchova k ekologii, péče o pokojové rostliny, živočichové kolem nás (zvířata domácí, hospodářská, lesní, v různých částech Země – ohrožení živočichové), sponzorování zvířat v ZOO.

5. Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma, v rámci prevence úrazů příplavání, pobytu v tělocvičně, terénu. Dodržování pitného režimu.

Přehled zájmových činností

- výtvarné
- pracovní - technické
- hudební
- literárně – dramatické
- sportovní
- přírodovědné

Kroužky:

- Divadlo
- Keramika
- Kouzelník
- Orientální tance
- Šikovné ruce
- Pohybové hry

Odpočinkové a relaxační činnosti:

- volné hry na koberci (hračky, stolní a společenské hry, stavebnice)
- relaxační pobyt ve školním bazénu
- polední klid s poslechem pohádky – vychovatelka nebo pohádky na CD, DVD

Realizované formy vzdělávání

- **příležitostná výchovná činnost**
Je výchovná, vzdělávací, zájmová a tematicky zaměřená rekreační činnost, organizovaná nepravidelně podle potřeb dětí a možností ŠD (besídka, vystoupení, návštěvy divadelních představení, sportovní soutěže, výstavy, karneval, drakiáda apod.)
Není zahrnuta do standardní týdenní skladby činností.
- **pravidelná výchovná činnost**
Je dána týdenní skladbou zaměstnání, představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání.
- **spontánní činnosti**
Jsou průběžné aktivity, nejsou řízeny pedagogicky – např. individuální hry dětí, volné zaměstnání dětí pod dozorem pedagoga.

Výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování realizuje školní družina zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností a umožňuje tím žákům i přípravu na vyučování.

- **Odpočinkové činnosti**
mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě a dále dle potřeby kdykoliv během dne – jde o klidové hry jiné nerušné aktivity (poslechové činnosti apod.)
- **Rekreační činnosti**
slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky, hry spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti**
Rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností, jde o řízené kolektivní ale i individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.
- **Příprava na vyučování**
Zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností, např. zábavné procvičování učiva formou didaktických her, ověřování a upevňování školních poznatků během výchovně vzdělávací činnosti, besed, soutěží, projektů, pobytu venku apod.

Práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných se na škole a ve školní družině realizuje zpravidla formou individuální integrace v běžných třídách a skupinách.

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Nabízíme dětem různorodou zájmovou činnost, z nabízených aktivit si mají možnost vybírat dle vlastních zájmů a potřeb. Do zájmových činností jsou děti motivovány, nejsou k nim však nucené. V různých činnostech se podporuje integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami, cílem je jejich úspěšné zařazení mezi ostatní děti. Činnosti jsou zaměřené na rozvoj dovedností a schopností – např. jemnou motoriku, grafomotoriku, prostorovou představivost apod.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí naše ŠD další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Při vytváření vhodných podmínek pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami se škola opírá o doporučení a spolupráci s pedagogicko – psychologickou poradnou. Důležitá je spolupráce vychovatelky s rodiči a třídní učitelkou a vedením školy.

Personální podmínky

Děti pravidelně navštěvující školní družinu jsou zařazeny do 4 oddělení, která vedou kvalifikované vychovatelky.

Ekonomické podmínky

Rodičovský příspěvek na neinvestiční výdaje činí 100,- Kč za měsíc.

Výběry provádí vedoucí vychovatelka do 25. dne v měsíci. Platbu lze provést bezhotovostně bankovním převodem na účet školy.

Podmínky přijímání uchazečů, docházka a ukončení docházky do ŠD (podrobně viz. Vnitřní řád ŠD)

Zápis do ŠD probíhá první den školního roku v prostorách školní družiny. Uchazeči jsou přijímáni na základě řádně vyplněného zápisního lístku na dobu jednoho školního roku.

Přihlášením do ŠD potvrzují zákonní zástupci, že se seznámili a souhlasí s Vnitřním řádem ŠD.

Zohlednění při zápisu do ŠD jsou účastníci, jejichž oba rodiče jsou zaměstnaní, žáci 1., 2. tříd, přípravného ročníku a žáci dojíždějící.

Podmínky docházky do ŠD stanoví Vnitřní řád ŠD.

Ukončit docházku do ŠD ze strany zákonného zástupce lze po dohodě s vychovatelkou oddělení. Při nedodržování Vnitřního řádu ŠD, lze účastníka po dohodě se zákonnými zástupci ze ŠD vyloučit, o vyloučení rozhoduje ředitel školy.

Hygiena a bezpečnost ve školní družině

Bezpečnost práce a hygiena

Školní družina zodpovídá v době pobytu účastníků za jejich bezpečnost, zajištění vhodných hygienických podmínek a ochranu jejich fyzického a psychického zdraví.

Zajištění bezpečnosti v ŠD:

- ŠD se nachází v samostatné budově. Do školy přichází účastníci bezpečně bez přecházení silnice.
- Z ranní ŠD odvádí účastníky do školy vychovatelka. Po skončení vyučování přichází účastníci do ŠD pod pedagogickým dozorem.
- Prostory ŠD jsou situovány v 1. patře budovy – na chodbě kromě šaten a sociálního zařízení je instalován i relaxační provazový program a prolézačky.
- V přízemí budovy je školní jídelna a kuchyň.
  - všichni účastníci docházející do ŠD a jsou strávničky školní jídelny, mají zaplacené obědy
  - při obědě dohlíží na účastníky vychovatelka, nebo jsou pod dohledem pedagogů zajišťujících dohled v jídelně
- Místnosti ŠD jsou prostorné, světlé, dobře větratelné.
  - ve většině oddělení a v pracovně je umyvadlo, oddělení bez umyvadla využívá tekoucí vodu v umývárně
  - nábytek v odděleních se postupně obnovuje, v současné době jsou všechna oddělení vybavena vyhovujícími dřevěnými stoly a židlemi
  - vybavení je pravidelně kontrolováno z hlediska bezpečnosti
- S pravidly BOZP jsou účastníci seznámeni na začátku školního roku (s pravidly pobytu v tělocvičně, pracovně, chodbě, bazénu, vycházkách, školním hřišti apod.) – poučení je zaznamenáno do pedagogické dokumentace.
- S obsahem Řádu školní družiny jsou seznámeni i rodiče.
- Pro účastníky jsou zpracována srozumitelná pravidla chování, která jsou spolu s řádem vyvěšena v místnosti ŠD celoročně.
- V případě úrazu je účastníku poskytnuto okamžité ošetření, ve složitějších případech je kontaktován lékař a rodiče.
  - jsou učiněna všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno
- Psychosociální podmínky jsou nastaveny tak, aby účastníci cítili vstřícnost, toleranci, uznání a sounáležitost.
- Družina je prostředím ochrany před násilím a šikanou, jsou zde potlačovány i další patologické jevy.
- Je dodržován princip demokratického společenství.
- Důraz je kladen i na respekt a naplňování potřeb jedince.